

Quickscan Flora en Fauna Plangebied Ventura Schiedam

In opdracht van:

Gemeente Schiedam, Domein Stadsontwikkeling, Team Projecten, A.M. Nix, projectleider Schiedam in beweging

Uitgevoerd door:

Gemeente Schiedam, Domein Stadsontwikkeling, Team Regie Openbare Ruimte, ing. J.C. de Kruijf, beleidsadviseur groen, ecologie en water, Stadsecoloog.

15 september 2014
revisie: 1.0 Definitief

autorisatie

datum	naam	functie	paraaf
	Piet Blik	procesmanager	
	Hans de Kruijf	beleidsadviseur	

Inleiding

In het kader van een bestemmingsplanwijziging is mij (dhr. ing. J.C. de Kruijf, Stadsecoloog gemeente Schiedam) gevraagd om een ecologisch vooronderzoek te doen naar het plangebied Ventura als onderdeel van het bestemmingsplangebied Harga te Schiedam (figuur 1). Deze quick scan moet duidelijk maken welke ecologische waarden het gebied in potentie heeft en hoe dat zich verhoudt tot de vigerende natuurwetgeving (zie bijlage).

Figuur 1. Globale begrenzing plangebied Ventura (geel omlijnd).

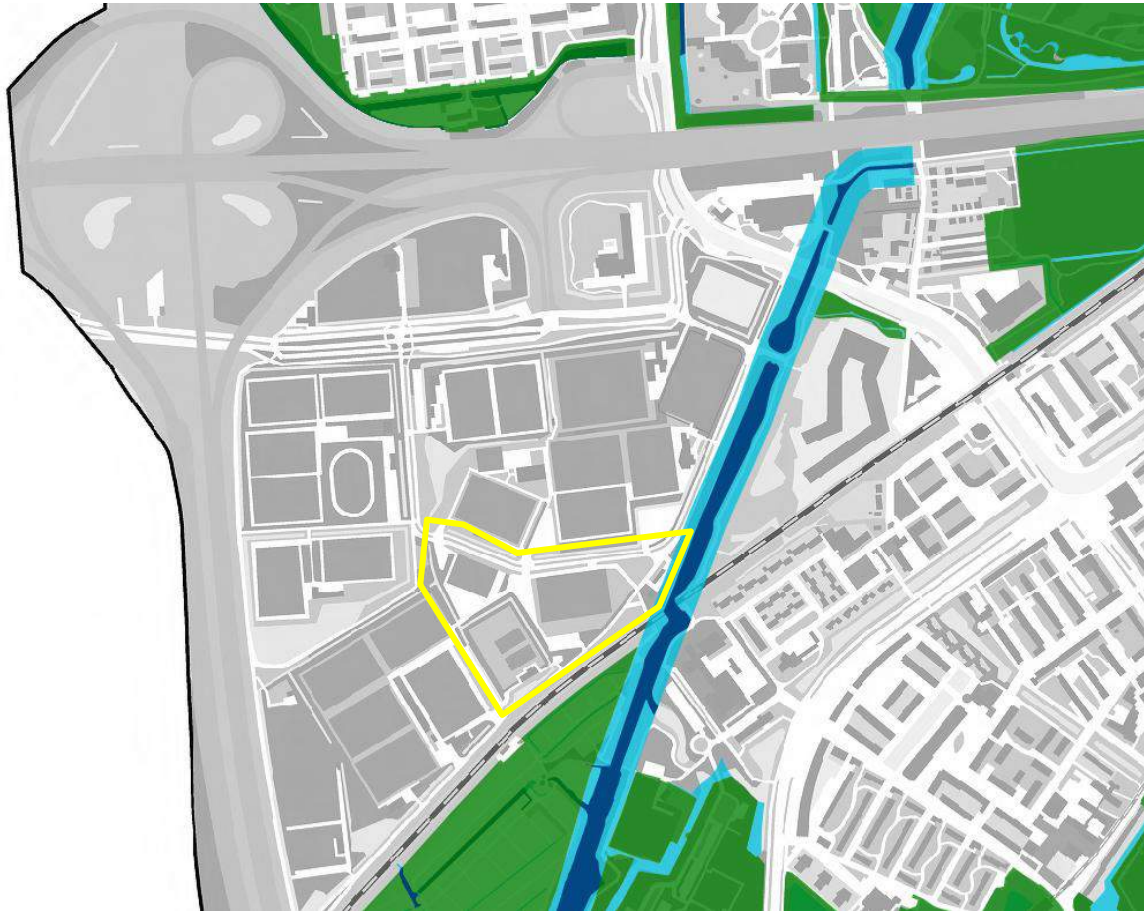
Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft een onderdeel van het sportpark Harga. Het sportpark bestaat uit verschillende sportvelden die destijds zijn aangelegd onder het motto “sporten in het groen”. Het sportpark is doorweven met groen en water. Onderscheiden worden: bomen, bosplantsoenen, struweel, heesterplantsoen, ruigtes, gazon, sloten, vijvers en natuurvriendelijke oevers. Lokaal liggen er in het terrein enkele grondwallen. Overige, bij de sportvelden behorende, structuren zijn gebouwen, parkeerplaatsen, sportvelden (gras en kunstgras), wegen en paden. Het terrein heeft naast de sportvelden een overwegend bosachtig karakter.

Het plangebied Ventura wijkt in opbouw niet af van de rest van het sportpark Harga. Aan de oostzijde wordt het plangebied begrensd door de Poldervaart, aan de zuidzijde door de spoorlijn Rotterdam / Hoek van Holland. De west en noordzijde worden globaal begrensd door tot het plangebied behorende watergangen.

De poldervaart maakt (met zijn oevers) onderdeel uit van Bestemmingsplan de Groene Long en heeft daarmee een verhoogde beschermingsstatus (figuur 2).

De planontwikkeling Ventura voorziet in woningbouw op de voormalige sportvelden waarbij een deel van de bestaande groenstructuren en waterstructuren kan worden behouden of versterkt.

Figuur 2 bestemmingsplan de Groene Long

Methodiek

Op 20 mei 2014 is een veldonderzoek uitgevoerd, verder is gebruik gemaakt van de lokale kennis van de auteur. De auteur heeft het plangebied in het (recente) verleden regelmatig bezocht. Gebruik is gemaakt van de resultaten uit een vleermuisinventarisatie in opdracht van de gemeente Schiedam (Bakker *et al.* 2013). Er bestaat een goed beeld van de landschappelijke kwaliteit en de daarin aanwezige habitats voor soorten.

In de resultaten worden alleen soorten besproken waarvoor geen vrijstelling geldt, dus soorten vermeld in AMvB Bijlagen tabel 2 en tabel 3 (hierna respectievelijk: 'FFwet-tabel 2' of 'FFwet-tabel 3') of Habitatrichtlijn. Soorten van AMvB tabel 1 worden op een enkele uitzondering na niet besproken. Hetzelfde geldt voor soorten geplaatst in een Rode Lijst, tenzij deze een strikte bescherming genieten. Opgemerkt wordt dat soorten van tabel 1 veelvuldig in het terrein aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt een zorgplicht en een vrijstelling met gedragscode.

Resultaten

Bomen

Binnen het plangebied staat een groot aantal bomen met een stamdiameter groter dan of gelijk aan 25 cm. Op basis van de bomenverordening Schiedam 2011 dient voor het kappen van deze bomen een kapvergunning te worden aangevraagd.

Het bomenbestand bestaat voornamelijk uit soorten als populier, abeel, els, berk, es, wilg en esdoorn. Hier en daar wordt een eik of paardenkastanje aangetroffen. De bomen binnen het plangebied hebben een conditie variërend van slecht tot goed. De boombeplanting vertegenwoordigd in zijn geheel een waarde voor de leefbaarheid, voor het stadsschoon en een natuurwaarde. Voor het kappen van bomen zal een herplantverplichting worden opgelegd. Geen van de bomen heeft een dusdanige kwaliteit of verschijningsvorm dat deze op basis daarvan specifiek als te behouden moet worden aangewezen.

Gebiedsbescherming

Het plangebied vormt geen onderdeel van en ligt niet nabij een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000. Het plangebied maakt ook geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Delen van het plangebied maken onderdeel uit van de Groene Long van Schiedam. Deze gebieden dienen in dit bestemmingsplan eveneens een verhoogde beschermingsstatus te krijgen als onderdeel van de stedelijke ecologische structuur.

Flora

In het plangebied zijn vooral langs oevers van watergangen en in vochtige delen van wegbermen potenties aanwezig voor Brede orchis *Dactylorhiza majalis majalis* (FFwet tabel 2) en Rietorchis *Dactylorhiza majalis praetermissa* (FFwet-tabel 2) aanwezig. Op gebouwen en op plaatsen met verharding zijn op vochtige plaatsen, zoals bij een lekkende regenpijp en in oevers van watergangen zijn Tongvaren *Asplenium scolopendrium* en Steenbreekvaren *Asplenium trichomanes* (alle FFwet-tabel 2) te verwachten. Overige beschermde plantensoorten (FFwet-tabel 2 of tabel 3) zijn op grond van hun ecologie en de in het gebied aanwezige habitats vrijwel uitgesloten.

Weekdieren

Beschermde landslakken of waterslakken worden gelet op de aanwezige habitats niet verwacht.

Insecten & overige arthropoden

Er zijn geen beschermde insecten te verwachten in het plangebied.

Vissen

Kleine modderkruiper *Cobitis taenia* (FFwet-tabel 2) en Bittervoorn *Rhodeus amarus* (FFwet-tabel 3) zijn in potentie te verwachten. Overige beschermde vissoorten (FFwet-tabel 2 of tabel 3) zijn op grond van hun ecologie en de in het gebied aanwezige habitats vrijwel uitgesloten.

Amfibieën & reptielen

Er zijn op grond van de bekende verspreiding en ecologie van soorten geen beschermde amfibieën of reptielen te verwachten in het plangebied.

Vogels

Vogels die vermoedelijk met een vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied vertegenwoordigd zijn en waarvan de nesten jaarrond onder de reikwijdte van artikel 11 van de FFwet vallen, Buizerd *Buteo buteo*, Sperwer *Accipiter nisus*, Havik *Accipiter gentilis*, en Huismus *Passer domesticus*.

Zoogdieren

Vleermuizen waarvan het voorkomen is vastgesteld en / of een populatie wordt vermoed, zijn Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* (FFwet-tabel 3), Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* (FFwet-tabel 3) en Laatvlieger *Eptesicus serotinus* (FFwet-tabel 3). Dit zijn soorten van (half)open cultuurlandschap en/of urbaan gebied. Soorten die aan bos gebonden zijn zoals de in Zuid-Holland residente Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*, Watervleermuis *Myotis daubentonii* en Gewone grootovleermuis *Plecotus auritus* hebben vermoedelijk geen populatie of belangrijke functionele leefomgeving in het gebied, gelet op het ontbreken van waarnemingen tijdens recent gebiedsdekkend onderzoek. Ook voor het voorkomen van een populatie van Meervleermuis *Myotis dasycneme* in het gebied zijn geen aanwijzingen. Populaties van overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht in het Plangebied.

Conclusies

Plangebied Ventura vormt een potentieel leefgebied voor 13 wettelijk beschermde soorten vermeld in FFwet-tabel 2, FFwet-tabel 3 of de Habitatrichtlijn. Bepaalde activiteiten die een voorspelbaar risico vormen voor één of meerdere van deze soorten, mogen binnen dit gebied alleen plaatsvinden conform

de richtlijnen in een goedgekeurde Gedragscode of wanneer men beschikt over een ontheffing (welke onder strikte voorwaarden door het Ministerie van EZ wordt verstrekt).

Aanbevelingen

Het vóórkomen van bepaalde beschermde plantensoorten en diersoorten in het plangebied Ventura staat een wijziging van bestemmingen niet in de weg. Van geen enkele (potentieel aanwezige) soort is de landelijke staat van instandhouding in het geding. Wel is in geval van concrete ruimtelijke plannen een aanvullende inventarisatie vereist. Deze inventarisatie moet aangeven:

- Actuele voorkomen, verspreiding en gebiedsgebruik van een soort op een projectlocatie.
- Welke mitigerende maatregelen nodig zijn voor een optimale bescherming en/of instandhouding.
- Voor welke potentieel schadelijke handeling het ministerie gevraagd wordt ontheffing te verlenen.

Ruimtelijke ontwikkelingen in relatie tot soorten in FFwet-tabel 3 kunnen doorgang vinden na opstellen van een activiteitenplan waarin duidelijk is aangegeven welke mitigerende (en zonodig compenserende) maatregelen men wil treffen met betrekking tot de omgang met deze soort.

Wanneer het gebiedsgebruik op zeer grote schaal wijzigt ten opzichte van de bestaande situatie, is de gunstige staat van instandhouding van enkele soorten mogelijk op regionale schaal in het geding. Bij een inventarisatie in het kader van het verkrijgen van een ontheffing van FFwet artikel 75 moet rekening gehouden worden met de seizoensactiviteit van de soort. Zo zijn orchideeën alleen te vinden in mei-juni en vindt vleermuisonderzoek plaats van mei tot oktober conform de richtlijnen in het vleermuisprotocol om alle beschermde functionaliteiten op een locatie met betrekking tot de soort(en) aan te tonen dan wel uit te sluiten. Het opstellen van een activiteitenplan kan, zeker in geval van een groot aantal soorten, circa vier weken in beslag nemen. De aansluitende behandeling van de ontheffingsaanvraag kan tot 16 weken in beslag nemen. Tot slot is ook de uitvoering van bepaalde mitigerende maatregelen aan tijd gebonden.

Resumerend is het verstandig om eventueel benodigd vervolgonderzoek in geval van een ruimtelijke activiteit tijdig (minimaal een jaar van tevoren) in te plannen.

Ten slotte dient men altijd te handelen conform de Zorgplicht (FFwet artikel 2). Wanneer men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat werkzaamheden nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen hebben, dient men dit, mits redelijkerwijs mogelijk, te vermijden of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

Geraadpleegde literatuur

- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046) te downloaden van de website van het Ministerie van EL&I.
- Bakker, G., C. Mostert, A. Van Meurs & M.A.J. Grutters. 2013. Inventarisatie vleermuizen Schiedam 2011-2012. Bureau Stadsnatuur & Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland. Rotterdam, Delft.
- Bestemmingplan de Groene Long, Rothuizen van Doorn 't Hoofd, augustus 2007.
- BGSV bureau voor STEDEBOUW in samenwerking met gemeente Schiedam. 2012. Schiedam in beweging. Gemeentelijke ontwikkelvisie sportparken en vrijvallende locaties. BGSV/gemeente Schiedam, Rotterdam/Schiedam.
- Besluit van 10 september 2004, houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen, Staatsblad, Stb. 501, 19 oktober 2004.
- Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 5 november 2004, TRCJ/2004/5727, houdend vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdend vaststelling van geactualiseerde Rode Lijsten flora en fauna.
- Evaluatierapport Groenstructuurplan Schiedam, ONS Ingenieursbureau i.s.m. MOZAIIEK Tuin- en Landschapsonwerpers, mei 2007.

- Flora- en faunawet, Koninklijke Vermande BV – Lelystad, 1999.
- Gemeente Schiedam. 2013. Schiedam in beweging fase 1, voortgang februari/maart 2013. Businesscase, Gemeente Schiedam.
- Groenstructuurplan Schiedam, Dienst gemeentewerken Schiedam - Groenvoorziening & Natuur / Frisse wind - bNO, mei 1996 (vastgesteld door de gemeenteraad Schiedam d.d. 18 september 1995).
- Kruijf, J.C. de. 2010. Natuurmonitor Schiedam, Nulmeting 2010. Gemeente Schiedam.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Besluit Rode lijsten flora en fauna. Staatscourant 2009, 13201
- Bomenverordening Schiedam 2011.

Bijlage - wettelijk kader

Verbodsbepalingen

De van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren worden beschermd door de Flora- en faunawet die in 2002 van kracht geworden is. De soortbeschermingsbepalingen uit de Europese richtlijnen Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de FFWet geïmplementeerd. Deze bescherming dient ervoor te zorgen dat zeldzame en bedreigde soorten niet in aantallen afnemen of uit Nederland verdwijnen. De bescherming in de FFWet wordt geregeld middels een aantal verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 13):

artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.

artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (zie onderstaande paragraaf) van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

artikel 12: Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van (beschermde) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Voortplantingsplaatsen en andere vaste rust- en verblijfplaatsen

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de FFWet worden bijvoorbeeld verblijven van vleermuizen of voortplantingswateren van de Rugstreeppad *Bufo calamita* gerekend. Ook de functionele omgeving van een verblijf kan een beschermde status hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau. Alle inheemse broedvogels en hun nesten mogen niet worden verstoord tijdens het broeden. Voor enkele vogelsoorten geldt dat de broedlocaties dermate belangrijk zijn voor de soort dat deze jaarrond zijn beschermd, dus ook buiten het broedseizoen zijn hier de verbodsbepalingen van artikel 11 van kracht. In 2009 is een aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogels opgesteld (Ministerie van LNV 2009). Deze jaarronde bescherming krijgen bijvoorbeeld nesten van honkvaste koloniebroeders, nesten van anderszins zeer honkvaste soorten, soorten afhankelijk van bebouwing of vogels die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om boomnesten die worden gebruikt door roofvogels en uilen waaronder Buizerd *Buteo buteo* en Ransuil *Asio otus*, en vogels die aan menselijke bebouwing zijn gebonden als Gierzwaluw *Apus apus*, Huismus *Passer domesticus* en Kerkuil *Tyto alba*. Wanneer bij werkzaamheden de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd kan worden is geen ontheffing nodig. Wanneer dit niet mogelijk is dient ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregimes

Het soortbeschermingsdeel van de Europese Habitatrichtlijn is opgenomen in de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet is een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren opgenomen waarop de hier boven genoemde verbodsbepalingen van toepassing zijn. Later zijn deze soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Deze driedeling is als volgt:

Tabel 1. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden. Voor andere

activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Tabel 2. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Tabel 3. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EL&I goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 en de soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (onder meer alle Nederlandse vleermuissoorten) wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). De uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Gunstige staat van instandhouding

Het criterium 'gunstige staat van instandhouding' is van toepassing wanneer soorten uit tabel 2 en 3 van de FFwet of Bijlage IV van de Habitatrichtlijn voorkomen, op locaties waar activiteiten gaan plaatsvinden die een wezenlijk negatief effect kunnen hebben op de aanwezige populaties van deze soorten. Deze 'gunstige staat van instandhouding van de soort' mag niet in het geding komen. Voorwaarden waaraan hiertoe voldaan moeten worden staan in de Habitatrichtlijn benoemd. De 'staat van instandhouding' wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op lange termijn zal blijven en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op langere termijn in stand te houden.

Mitigatie & Compensatie

Voor eventueel verlies van leefgebied van beschermde soorten op plaatsen waar ruimtelijke inrichting of ontwikkeling plaatsvindt, dient compensatie plaats te vinden, hetgeen kan inhouden dat er elders geschikt leefgebied wordt gecreëerd ten gunste van de soort. Daarnaast dienen mitigerende maatregelen te worden genomen waarmee de schade aan de aanwezige populatie tijdens werkzaamheden wordt beperkt.

Zorgplicht

In de FFwet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2), een algemeen geldende fatsoensnorm voor de omgang met flora en fauna. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. Wanneer men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat werkzaamheden nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen hebben, dient men dit, mits redelijkerwijs mogelijk, te vermijden of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien onvermijdelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

De genoemde drie items: mitigatie, compensatie en Zorgplicht, zijn algemene voorwaarden ter verkrijging van een eventuele ontheffing van de verbodsbepalingen in de FFwet.